

Vi har skapat ett monster

http://www.e24.se/branscher/bankfinans/artikel_1199955.e24

Bonusdebatten kring AMF visar att Sverige har ett strukturellt administrativt problem. Det följer av den i grunden korporativa idé som vårt samhällsbygge vilar på och som gett oss ett gigantiskt underskott på kompetens och ansvarskännande.

Vart tog ansvaret vägen? När blev det legitimt att tvärt emot bolags- och försäkringsrörelserättens principer frånsäga sitt ansvar som styrelsemedlem? Och hur gick det till när det blev legitimt?

Sverige har glasklara lagar kring hur skötseln av företag ska gå till och det spelar i princip ingen roll om de är privata, offentliga eller styrda av intresseorganisationer.

Som styrelsemedlem har man en skyldighet att verka för företagets bästa. Man kan inte syssla med opinionsbildning med företaget som plattform. Styrelsen har ett solidariskt ansvar och det går inte att indirekt åberopa egen inkompetens om man plötsligt finner sig ha kollektivt beslutat något som inte känns så bra i efterhand.

Exempelvis försäkringsrörelselagens tredje paragraf stipulerar att de som ingår i bolagets styrelse måste ha de insikter och erfarenhet som krävs för att leda ett försäkringsbolag.

Att underteckna en årsberättelse och sedan påstå att innehållet är en överraskning, som Wanja Lundy-Wedin och Urban Bäckström gjort, duger inte. Det är möjligen en förklaring, men ingen ursäkt.

Det är inte heller någon mänsklig rättighet att sitta i en styrelse utan man får avgå och säga hej då till framtida arvoden om man inte gillar ett beslut. För många av våra ombud handlar det om betydande belopp.

Men att någon avsäger sig uppdrag sker sällan i praktiken. Betydligt oftare i det privata näringslivet, men det är sällsynt på den skala som rör sig från offentligägda bolag till intresseorganisationernas verksamheter.

Antagligen har vi den korporativa idé som de starka intresseorganisationerna vilar på att tacka för utvecklingen. Vi utgår från att det finns någon däruppe som vet vårt bästa och som tar hand om oss. De har vetat bäst så länge att de inte längre känner sig nödgade att stå till svars.

En aldrig vissnande flora av myndigheter, verk, offentligt ägda bolag och hybrider däremellan, liksom intressegruppskontrollerade bolag och försäkringsbolag detaljstyr och planerar medborgarnas liv från vaggan till gravstenen. De tar hand om våra tillgångar, skulder, konflikter och mycket annat av våra liv.

Framför allt på det arbetsmarknadspolitiska området har Sverige inspirerats av Benito Mussolinis korporativistiska idéer. Arbetsdomstolen och samförståndsandan mellan regering, fackföreningar och näringsliv är de tydligaste exemplen.

Det stora problemet är att befolka ledningarna för alla dessa myndigheter, pensionsanstalter, fackföreningar, jägarorganisationer, bildningsförbund, ombudsmän och offentligt ägda bolag med ombud.

Den svällande samhällskroppen måste styras av allt fler människor eller så måste samma antal människor styra över allt mer. Om merparten av dem vi betraktar som bra och kompetenta ledare söker sig till det privata näringslivet är det klart att det till slut uppstår en kompetensbrist.

Men hur upprörda människor än blir över turerna kring AMF:s bonusar, Svenskt Näringslivs ryggradslöshet och arbetarrörelsens dubbelmoral, är det vårt eget ansvar. Det är vi som låtit samhället bli varbölden.

TOMAS LINNALA

tomas.linnala@e24.se

Tipsa redaktionen

08-13 52 20

tipsae24@e24.se